

Søknad om utlevering av taushetsbelagte opplysninger til forskning

På denne siden finner du som er forsker informasjon om når du må søke om dispensasjon fra taushetsplikten og hvordan du kan søke om utlevering av taushetsbelagte opplysninger.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 16.11.2022

Søk her

[Til elektronisk søknadsskjema](#)

Når er det nødvendig å søke om dispensasjon fra taushetsplikt?

Data som inneholder opplysninger om «noens personlige forhold» skal som hovedregel ikke utleveres til uvedkommende da dette er taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr.1. Utdanningsdirektoratet (Udir) kan gi dispensasjon for utlevering av taushetsbelagte opplysninger når disse skal brukes i forskning, jf. forvaltningsloven § 13 d. Dette gjelder for opplysninger som er innhentet med hjemmel i følgende lover med tilhørende forskrifter:

- opplæringsloven
- privatskoleloven
- barnehageloven
- folkehøgskoleloven

Det gjelder også opplysninger som er hentet inn av Udir ved hjelp av samtykke eller med hjemmel i personopplysningsloven § 8 og 9.

Dersom Statistisk sentralbyrå (SSB) kan utlevere opplysningene, skal du søke om dette direkte til dem.

Her finner du en oversikt over hvilke data om utdanning SSB har

Hvem kan søke om å få utlevert taushetsbelagte opplysninger til bruk i forskning?

Du kan søke om å få utlevert taushetsbelagte opplysninger hvis du skal utføre et vitenskapelig forskningsprosjekt. Dataene skal kun brukes til forskning og prosjektet skal følge forskningsetiske retningslinjer. Retningslinjene omfatter ansvar for god vitenskapelig praksis, ansvar for individ og grupper som inngår i eller blir påvirket av forskningen og ansvar for bruk av kunnskapen i samfunn og miljø (De nasjonale forskningsetiske komiteene).

Du eller virksomheten som søker om dispensasjon må også ha et visst faglig nivå for at vilkåret om bruk i forskning skal være oppfylt. Du kan søke om å få utlevert taushetsbelagte opplysninger hvis du har dokumentert forskerkompetanse. Du kan også være student, normalt på mastergradsnivå, hvis du er under veiledning av en ansatt med forskerkompetanse.

Sjekkliste for å vurdere om du trenger å søke om dispensasjon

- Er du sikker på at du trenger opplysninger på individnivå, eller er det mulig å oppnå de samme resultatene ved hjelp av statistisk (aggregert) informasjon? Hvis dette er mulig, finner du mange tall i [Udirs statistikkbank](#) og [SSBs statistikkbank](#).
- Er du sikker på at informasjonen du trenger er taushetsbelagte opplysninger?
- Finnes dataene hos Statistisk sentralbyrå (SSB)? I så fall skal du søke direkte hos dem.

Hvordan foregår søknadsprosessen?

For å søke om dispensasjon fyller du ut det elektroniske søknadsskjemaet. Før du begynner å fylle ut skjemaet bør du finne frem de dokumentene du vil trenge, som for eksempel:

- prosjektbeskrivelse
- vurdering fra personvernombudet ditt
- variabelliste med begrunnelse
- oversikt over alle prosjektdeltakere som skal ha tilgang til opplysningene
- CV til prosjektlederen

Veileder til utfylling av søknadsskjema

1. Generell informasjon

Generell informasjon

- Navn på forskningsprosjektet
- Oppgi hvem forskningsprosjektet er initiert av:

Behandlingsansvarlig enhet

- Forskningsinstitusjon
- Navn på leder av institusjonen
- Adresse
- E-postadresse
- Telefonnummer
- Postnummer
- Poststed

2. Kontaktopplysninger

Søkers navn og kontaktopplysninger

Prosjektleder

- Navn på den personen som er ansvarlig for forskningsprosjektet
- Telefonnummer
- Adresse
- Postnummer
- Poststed
- E-postadresse

Vedlegg: Last opp CV

Søknadens kontaktperson er en annen enn prosjektleder

- Navn på kontaktperson
- Telefonnummer
- Adresse
- Postnummer

- Poststed
- E-postadresse

Fyll ut informasjon om alle andre prosjektdeltakere som skal ha tilgang til de taushetsbelagte opplysningene

- Navn/tittel/enhet

3. Om forskningsprosjektet

Formål og problemstilling

- Oppgi forskningsprosjektets problemstilling(er)
- Oppgi forskningsprosjektets formål/nytteverdi. Hvorfor mener du samfunnsnyttene ved prosjektet overgår personvernulempene?

Vedlegg: Last opp prosjektbeskrivelse

Prosjektperiode

- Oppgi forskningsprosjektets start- og sluttdato
- Oppgi når det ikke lenger vil være behov for de taushetsbelagte opplysningene:

4. Informasjon om opplysninger som ønskes utlevert

- Oppgi hvilke variabler du ønsker å få utlevert. Begrunn hvorfor du trenger hver av disse variablene. Hvorfor trenger du rådata fremfor aggregerte data?

Formål

- Beskriv hvorfor det er nødvendig å innhente aktuelle data for å oppnå formålet med forskningen

Utvalg

- Beskriv hvilket utvalg av personer som inngår i forskningsprosjektet, samt andre kriterier som kjennetegner utvalget (periode/årgang/geografi/trinn mm.)

5. Behandling av de taushetsbelagte opplysningene

De taushetsbelagte opplysningene som skal behandles i forskningsprosjektet er:

- Direkte identifiserende opplysninger (for eksempel fødselsnummer)
- Indirekte identifiserende aggregerte opplysninger (aggregerte data som indirekte kan knyttes til enkeltpersoner, for eksempel organisasjonsnummer/skolenavn i GSI)
- Aidentifiserte eller pseudonymiserte opplysninger (indirekte identifiserbare ved for eksempel bruk av løpenummer eller andre opplysninger som kan knyttes til enkeltpersoner, for eksempel data fra Elevundersøkelsen)

Oppgi en begrunnelse for at opplysningene må behandles med identifikasjon:

Oppgi hvilke tiltak som skal gjøres for å unngå indirekte identifisering i forskningsprosjektet:

Lagring og oppbevaring

Gi en beskrivelse av lagring og oppbevaring av datamaterialet i forskningsprosjektet:

- Hvor og hvordan vil dere oppbevare de taushetsbelagte opplysningene?
- Hvilke sikkerhetsrutiner har dere rundt pålogging og tilgang til dataene

6. Kobling av taushetsbelagte opplysninger

Skal du koble andre opplysninger på de taushetsbelagte opplysningene som ønskes utlevert?

- Oppgi hvilke data de taushetsbelagte opplysningene skal kobles mot
- Oppgi på hvilket nivå koblingen skal skje (individ-, skole-, kommunenivå)
- Oppgi hvem som skal foreta koblingen
- Oppgi hvem som skal oppbevare koblingsnøkkel

7. Godkjenninger av behandlingen

- Prosjektet er meldt til personvernombud/Sikt
- Prosjektet må forhåndsgodkjennes av Regional komité for medisinsk forskning (REK).
- Prosjektet er forhåndsdrøftet med Datatilsynet pga. høy risiko, jf. GDPR art 36.
- Last opp godkjenning/vurdering fra personvernombud/Sikt, regional komite for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk, eller lignende organ

8. Vedlegg og eventuelle utfyllende opplysninger

Mulighet for opplasting av andre aktuelle dokument

Kommentarfelt

Når vi har mottatt søknaden, vil du normalt få beskjed i løpet av en måned dersom vi trenger flere opplysninger for å behandle søknaden din. Saksbehandlingstiden vil være avhengig av søknadens kompleksitet. Hvis søknaden din er fullstendig, kan du vanligvis forvente endelig vedtak innen to måneder.